

Azərbaycan Respublikasının
Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinin
İnkışafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

14-cü istiqamət: Diaspor quruculuğu, lobbiçilik və dünya azərbaycanlılarının həmrəyliyi

Azərbaycanın mədəni irlisinin çox böyük bir hissəsi Qarabağın tarix və mədəniyyət abidələri təşkil edir. Bəşəriyyətin qədim insan yaşayış məskənlərindən biri kimi tarixə düşən Qarabağ "Azix", "Tağlar" və digər arxeoloji abidələrlə, həmçinin Qafqaz Albaniyasına aid mədəni irlə zəngindir.

Cox təessüflər olsun ki, həzirdə bu irlən böyük bir hissəsi erməni vandalizminin qurbanı olub, xeyli bir hissəsinin isə milli identifikasiy়i dəyişdirilərək erməniləşdirilib. Ermənistən işğalçı, terrorçu hərbi qruplaşmaları tərəfindən işğal edilən torpaqlarımızda ermənilər bəşər tarixində analoqu olmayan cinayətlər tərodiblər.

Azərbaycan mütəxəssislerinin hesablamalarına görə, işğal edilmiş ərazilərimizdəki 400-dən çox tarix və mədəniyyət abidəmizin 200-dən çoxu ermənilər tərəfindən erməniləşdirilib.

Abidələrimizə qarşı ermənilərin tərətdikləri vandalizm aktlarına beynəlxalq təşkilatlar niye göz yumurlar?

Azərbaycanın 28-30 il terrorcu Ermənistən işğal altında olan ərazilərində abidələrimizə qarşı tərədilən cinayətlərə inдиya qədər hansısa bir beynəlxalq təşkilat tutarı cavab verməyib. Bu məsələ ilə bağlı münasibet bildirənlər olub-sa, onlar da bu haqda cəndəri danişiblər. Baxmayaq ki, illerdə Azərbaycan Respublikasının Mədəniyyət Nazirliyi, Xarici İşlər Nazirliyi, ölkəmizin xarici dövlətlərdəki səfirlikləri, diplomatik korpusları Azərbaycan abidələrinə qarşı ermənilərin həyata keçirdiklərini və saxtalıqla bağlı aidiyyəti beynəlxalq qurumları sənədlər, faktlar təqdim ediblər, beynəlxalq təşkilatların tribunalarında bu barədə beynəlxalq ictimaiyyətə məlumatlar veriblər. Lakin hələ də buna görə ermənistən qarşı hər hansı bir sanksiya tətbiq edilməyib.

Qeyd edək ki, bu günlərdə AMEA-nın Qafqazşunaslıq İnstitutunun Qafqaz siyaseti şöbəsinin müdürü, tarix üzrə fələsəfə doktoru Elnur Kelbizadə "Trend"ə bildirib ki, ermənilər həm işğal etdikləri ərazilərdə yerləşən Azərbaycan xalqının əsrlər boyu yaratdığı, bütün bəşə-

riyyətin irləri sayıla biləcək abidələrə qarşı vandalizm hərəkəti tərodiblər. Bu vandalizm hərəkətləri bu günə kimi davam edir.

Tarix və mədəniyyət abidələri hər bir xalqın milli kimliyini, tarixi-mədəni keçmişini özündə əks etdirir. Cox təessüflər olsun ki, Ermənistən işğali altında olan tarix və mədəniyyət abidələrimiz bir çoxunun milli identifikasiy়i erməni separatçıları tərəfindən məhv edilib, abidələrimiz çox çirkin formada erməniləşdirilməyə məruz qalıb.

Beynəlxalq təşkilatlar Qarabağda tarixi-mədəni irlə qarşı işğalçı ölkənin cinayətlərinə səslərini qaldırmalıdır...

Mədəni irlisin qorunması ilə məşğul olan bütün beynəlxalq təşkilatların Azərbaycan torpaqlarında tarixi-mədəni irlə qarşı ermənilərin tərətdikləri aqressiyaya qəti etirazlarını bildirməli olduğunu deyən mütəxəssislərin fikrincə, bu qurumlar uzun illər susduqdan sonra nəhayət ki, indi danişmali, illər boyu dağıdılan, məhv edilen, erməniləşdirilən, saxtalasdırılan abidələrimizin hüquqlarını müdafiə etməlidirlər.

Ermenilərin saxtalasdırması nəticəsində abidələrimiz bir çoxunun simasının, quruluşunun dəyişdirilməsinə beynəlxalq cinayət faktı olduğunu deyən ekspertlər hesab edirlər ki, beynəlxalq mütəxəssislərin temsilciliyi ilə bu istiqamətdə araşdırılmalar aparılmalıdır. Azərbaycanın işğal olunmuş torpaqlarında ermənilərin tarix və mədəniyyət abidələrimizə qarşı qanundankənar işlər görüyünü deyən tanınmış tarixçi-ethnoqraf Ənver Çingizoğlu hesab edir ki, artıq torpaqlarımız işğaldan azad edilir və biz beynəlxalq təşkilatlar qarşısında yenidən bu tələbi aktuallaşdırıralıyq.

"...Azərbaycana qarşı uzun illərdən

Baki-xeber.com

Qarabağda tarix və mədəniyyət abidələrimizin erməniləşdirilməsi və dağıdılması beynəlxalq hüquqi qiymətini gözləyən fakt kimi...

bəri davam etdirikləri ikili yanaşmalar üzündə..."

"Ermənistən işğal etdiyi Azerbaycan torpaqlarında tarixi-mədəniyyət abidələrimizə divan tutub. Ele bu günlərdə faktlar açıqlandı ki, erməni işğali altında olan torpaqlarımızda olan 400-dən çox tarixi-mədəniyyət abidəsinin 200-dən çoxu erməni saxtakarlığına tuş gelib, onlar düşmən tərefindən saxtalaşdırılıb. Ermənilər tərefindən tarix və mədəniyyət abidələrimiz, yaşı minillərlərə ölçülü kuranlarımızın və digər maddi mədəni irlərimizin saxtalaşdırılmasına məruz qoulmasını birmənələrənən tərəfdardır. Bu bölgənin gerçek tarixi haqqında hem dövlət rəsmilərimiz, hem elm adamlarımız dəfələrə beynəlxalq səviyyəli görüşlərdə, tədbirlərdə, elmi konfranslarda məlumatlar veriblər. Bu barədə kifayət qədər elmi nəşrlərimiz, kitablarımız var. Torpaqlarımız tam olaraq işğaldan azad edildikdən sonra Azərbaycan müvafiq beynəlxalq instansiyalara yenidən üz tutmalı və ermənilərin bizim maddi mədəniyyət irlisimə qarşı tərətdikləri saxtalaşdırma cinayətlərinə görə cəzalandırılmasına nail olmalıdır".

"Bizim əlimizdə kifayət qədər fakt var, onları beynəlxalq təşkilatlara yenidən təqdim etməliyik"

Ə.Çingizoğlu qeyd etdi ki, Qarabağın tarixi, memarlıq, mədəni irləri ermənilər tərefindən saxtalaşdırılısa da, həqiqət bizim tərifimizdər və biz düşmən olkənin bütün cinayətlərini beynəlxalq aləmdə ifşa etmək üçün hazırlıq. "Bilirsiniz ki, Qarabağın tarixi də, buradakı bütün abidələrin quruluşu da, milli identifikasiy়i də silinib. Amma bizim əlimizdə kifayət qədər fakt var, onları beynəlxalq təş-

çirməklə böyük cinayət tərodiblər. Bu hem de bəşeri mədəni irlə qarşı tərədilən cinayətdir. Dünyada mədəni irlisin qorunmasına məsul olan, cavabdehlik daşıyan bütün beynəlxalq təşkilatlar, o cümlədən də UNESCO, ICOMOS, ICCROM, eləcə de Beynəlxalq Memarlıq Akademiyası, aidiyyəti təşkilatlar Azərbaycanın Qarabağdakı tarixi-mədəniyyət, memarlıq irlisinin Ermənistən tərefindən vandalizmə məruz qoulmasını birmənələrənən tərəfdardır. Ermenilər tərefindən tarix və mədəniyyət abidələrimiz, yaşı minillərlərə ölçülü kuranlarımızın və digər maddi mədəni irlərimizin saxtalaşdırılmasına məruz qoulmasını birmənələrənən tərəfdardır. Bu bölgənin gerçek tarixi haqqında hem dövlət rəsmilərimiz, hem elm adamlarımız dəfələrə beynəlxalq səviyyəli görüşlərdə, tədbirlərdə, elmi konfranslarda məlumatlar veriblər. Bu barədə kifayət qədər elmi nəşrlərimiz, kitablarımız var. Torpaqlarımız tam olaraq işğaldan azad edildikdən sonra Azərbaycan müvafiq beynəlxalq instansiyalara yenidən üz tutmalı və ermənilərin bizim maddi mədəniyyət irlisimə qarşı tərətdikləri saxtalaşdırma cinayətlərinə görə cəzalandırılmasına nail olmalıdır".

"Qarabağın erməni vandalizmına, saxtalaşdırma məruz qalan mədəni irlə beynəlxalq təşkilatlardan ədalətli münasibət gözləyir"

"Bəşər tarixinde Ermənistəndən başqa heç bir dövlət işğal etdiyi ərazilərdəki abidələrin milli identifikasiy়i məhv etməyib. Ermənistən isə bu cinayəti etməkdən çəkinməyib. Biz vaxtılı deyirdik, beynəlxalq təşkilatların tribunalarından səsləndirildik, yazıldıq ki, ermənilər bizim abidələrimizə qarşı saxtalaşdırma, erməniləşdirmə heyata keçirirlər, bize fikir vermirdilər. İndi biz tələb etməliyik ki, aidiyyəti beynəlxalq təş-

kilatlar işğaldan azad edilən torpaqlarımıza gəlsinlər və erməni vandalizmə məruz qalan abidələrimizin vəziyyətini gözlər ilə görsünlər və Ermənistən cinayətkar olduğunu bəyan etsinlər. Qeyd etdiyim kimi, cümlə beynəlxalq təşkilatlar uzun illərdir Ermənistən Azərbaycanın işğal altında olan abidələrinə qarşı həyata keçirdikləri cinayətlərə göz yumurlar, onlar zamanında buna münasibət bildirildi, ermənilər abidələrimizə qarşı bu cür geniş saxtalaşdırma kampanyası apara bilməzdilər. Tesəvvür edin ki, dünyadan gözü qarşısında ermənilər xarici mütəxəssisləri Azərbaycanın işğalda olan torpaqlarına dəvət edib və Azıxda, Tağlıda qanunsuz arxeoloji tədqiqatlar aparıblar. Şahbulaqda qanunsuz qazıntılar aparıqla "Tigranakert şəhərinə axtarıclar". Gəlib beynəlxalq təşkilatlar görsünlər ki, onlar xristianlıq dövrü abidələrimizənə qarşı bu cür geniş saxtalaşdırma kampanyası apara bilməzdilər. Tesəvvür edin ki, dünyadan gözü qarşısında ermənilər xarici mütəxəssisləri Azərbaycanın işğalda olan torpaqlarına dəvət edib və Azıxda, Tağlıda qanunsuz arxeoloji tədqiqatlar aparıblar. Şahbulaqda qanunsuz qazıntılar da arxivlərdən çıxarılmalı, xüsusi baza yaradılaraq orada yerləşdirilməlidir".

İrade SARIYEVA
Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Kütləvi İnformasiya Vəsitələrinin İnkışafına Dövlət Dəstəyi Fondu maliyyə dəstəyile çap olunur.